

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ V. T.**, bývajúcej v M., **2/ G. T.**, bývajúceho v M., **3/ V. T.**, bývajúceho v M., všetci zastúpení JUDr. J. K., advokátom v M., proti žalovanej **M. S.**, bývajúcej v N., zastúpenej JUDr. V. L., advokátom v N., **o zaplatenie 16 359,62 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Michalovce pod sp.zn. 14 C 648/2001, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 26. februára 2009 sp.zn. 1 Co 215/2007 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Košiciach z 11. júna 2009 sp.zn. 1 Co 215/2007 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcom trovy dovolacieho konania, ktoré tvoria trovy právneho zastúpenia v sume 389,48 € na účet JUDr. J. K. do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Michalovce rozsudkom z 12. apríla 2007 č.k. 14 C 648/2001-113 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi G. T. (pôvodný žalobca, ktorý počas konania zomrel a na jeho miesto vstúpili žalobcovia 1/ až 3/ ako jeho právni nástupcovia) sumu 492 850,10 Sk so 17,6 % úrokmi z omeškania od 6. augusta 1999 do zaplatenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Taktiež bola žalovanej uložená povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v sume 95 460,-- Sk na účet právneho zástupcu žalobcu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Dospel k záveru, že nárok žalobcu voči žalovanej na zaplatenie sumy 492 850,10 Sk je oprávnený, pretože medzi žalobcom a bývalým manželom žalovanej bola uzavretá zmluva o dielo ústnou formou, v zmysle ktorej žalobca vykonal rekonštrukčné práce na rodinnom dome v B. ako aj na bufete H., ktorých vlastníčkou bola žalovaná. Konštatoval, že vlastníctvo žalovanej k uvedeným nehnuteľnostiam bolo preukázané listami vlastníctva č. X. a č. X., z ktorých zistil, že žalovaná na základe kúpno-predajných zmlúv sa

stala výlučnou vlastníčkou bufetu stojaceho na parcele č. X. katastrálneho územia V. a na základe kúpnej zmluvy zo dňa 24.11.1997 výlučnou vlastníčkou rodinného domu a garáže stojacich na parcele č. X. katastrálneho územia B.. Na úhradu ceny diela bol žalobcovi vyplatený preddavok vo výške 85 000,-- Sk. Po ukončení rekonštrukčných prác bol žalovanej vyúčtovaný rozsah prác a dodaného materiálu v celkovej výške 492 850,10 Sk, ktoré však žalovaná po odpočítaní preddavku neuhradila. Súd prvého stupňa konštatoval, že žalovaná bola výlučnou vlastníčkou nehnuteľností, ktoré boli predmetom rekonštrukcie. K rozsahu tejto rekonštrukcie nemala výhrady, dokonca sama sa zúčastnila rokovania a tak podľa názoru súdu došlo ku konkludentnému uzavretiu zmluvy, keďže žalovaná ako výlučná vlastníčka týchto nehnuteľností, plnenie akceptovala a ako sama potvrdila bolo poskytnuté aj protiplnenie vyplatením preddavku 80 000,-- Sk žalobcovi. Za nespornú skutočnosť súd prvého stupňa považoval aj to, že dokončené dielo žalovaná prevzala, čoho dôkazom je aj skutočnosť, že do konca roku 2000 bývala v spornom rodinnom dome v B. a rovnako bola aj výlučnou vlastníčkou a prevádzkovateľkou bufetu do 16.10.2000, kedy predmetnú činnosť zrušila. Mal teda za to, že plnením žalobcu v prospech žalovanej došlo na jej strane k získaniu bezdôvodného obohatenia. Rozhodol tiež o úrokoch z omeškania a o náhrade trov konania.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 26. februára 2009 sp.zn. 1 Co 215/2007 v spojení s opravným uznesením z 11. júna 2009 sp.zn. 1 Co 215/2007 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a uložil žalovanej povinnosť nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania v sume 387,09 € na účet JUDr. J. K. do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení uviedol, že považuje za správny právny záver súdu prvého stupňa v časti, v ktorej konštatoval, že povinnosť žalovanej uhradiť žalobcovi uplatnenú sumu vyplýva z obsahu zmluvy o vykonanie diela. Neobstojí však právny záver súdu prvého stupňa, ktorý navyše kvalifikoval nárok žalobcu aj ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Dva právne nároky popri sebe nemôžu obstáť, pričom z vykonaného dokazovania je zjavné, že záväzok žalovanej vyplýva z obsahu uzavretej zmluvy o dielo. O trovách odvolacieho konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p.

Rozsudok odvolacieho súdu napadla žalovaná dovolaním, žiadala ho zrušiť, ako aj zrušiť rozsudok prvostupňového súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Uviedla, že súd prvého stupňa ako aj odvolací súd nedostatočne vyhodnotil zistený skutkový stav veci. Nie je pravdou, že so žalobcom uzatvorila zmluvu o dielo, súdy nebrali do úvahy všetky predložené

dôkazy a vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotili. Dovolateľka namietala svoju pasívnu legitímáciu v konaní. Odvolací súd pochybil tiež tým, že na základe nenáležite zisteného skutkového stavu dospel k nesprávnym skutkovým ako aj právnym záverom vo veci, konanie zaťažil vadou v zmysle § 237 písm.b/ O.s.p.

Žalobcovia vo svojom písomnom vyjadrení žiadali dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) riadne zastúpená (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V preskúmvanej veci dovolateľka napadla dovolaním rozhodnutie odvolacieho súdu vydané vo forme rozsudku, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa.

Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 O.s.p.

Prípustnosť dovolania v predmetnej veci podľa § 238 O.s.p. neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej, ani o rozsudok, v ktorom by sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, pretože dovolací súd v tejto veci ešte nerozhodoval. Rovnako nejde o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Ak súdne konanie trpí niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O.s.p. neprípustné. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p.,

dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či súdom nesprávne obsadeným. Osobitne sa zaoberal námietkou dovolateľky, že konanie trpí vadou uvedenou v § 237 písm.b/ O.s.p., teda skúmal, či žalovaná mala spôsobilosť byť účastníkom konania.

Spôsobilosťou byť účastníkom konania sa rozumie spôsobilosť subjektov mať procesné práva a povinnosti, ktoré procesné právo priznáva účastníkom konania. Ide teda o procesnú subjektivitu, upravenú v § 19 O.s.p. tak, že ju má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. Nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania, na ktorý musí súd prihliadať v každom štádiu konania a má za následok zastavenie konania (§ 103, § 104 ods. 1 O.s.p.). V prípade, že súd takto nepostupuje, zaťaží konanie vadou podľa § 237 písm.b/ O.s.p.

Podľa ustanovenia § 7 ods. 1, 2 veta prvá Občianskeho zákonníka spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením. Túto spôsobilosť má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé. Smrťou táto spôsobilosť zanikne.

Z uvedeného vyplýva, že žalovaná M. S. je fyzickou osobou, a teda má spôsobilosť mať práva a povinnosti, čím je podmienená jej spôsobilosť byť účastníčkou konania.

Od procesnej spôsobilosti treba dôsledne diferencovať vecnú legitímáciu, ktorá predstavuje hmotnoprávny vzťah účastníka konania k prejednávanej veci a má ju iba ten, kto je subjektom hmotnoprávneho vzťahu, o ktorom sa v konaní rozhoduje. Nedostatok vecnej legitímácie (aktívnej na žalujúcej strane alebo pasívnej na žalovanej strane) nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia podľa § 237 O.s.p., ale vedie k zamietnutiu žaloby meritórnym rozhodnutím.

Ohľadom námietky žalovanej o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovanej v konaní, dovolací súd poukazuje i na judikát č. R 34/1993, podľa ktorého spôsobilosť byť účastníkom konania treba odlišovať od tzv. vecnej legitímácie účastníka – aktívnej či pasívnej, ktorá je z hľadiska prípustnosti dovolania irelevantná. Preto sa touto námietkou

dovolaťky dovolací súd nezaoberal, nakoľko i jej prípadný výskyt v konaní (dovolací súd ho neskúmal) by nemal za následok existenciu vady v zmysle § 237 písm.b/ O.s.p., a teda ani prípustnosť dovolania.

Dovolaťka súdom nižších stupňov vyčítala, že nenáležite vykladali skutkový stav veci, nesprávne vyhodnotili vykonané dôkazy, alebo nevykonali všetky dôkazy. Pokiaľ ide o námietku nevykonania všetkých navrhovaných dôkazov, je súdna prax jednotná v názore, že ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť prípadne k nesprávnym skutkovým zisteniam a v konečnom dôsledku aj k vecne nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k odňatiu možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. (vid' R 37/1993, R 125/1999 a R 6/2000). Pre úplnosť je vhodné zdôrazniť, že k procesným právam účastníka nepatrí, ako sa dovolaťka mylne domnieva, aby bol súdom vykonaný každý ňou navrhnutý dôkaz. Rozhodovanie o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané, patrí vždy výlučne súdu, a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 O.s.p., § 211 ods. 4 O.s.p.). Ak súd prípadne aj rozhodne, že navrhnuté dôkazy nevykoná (napr. preto, že sú pre vec nevýznamné alebo nadbytočné), nemôže to byť považované za postup odnímajúci účastníkovi konania možnosť konať pred súdom. K ďalšej námietke žalovanej treba dodať, že súd neodníme účastníkovi možnosť pred ním konať ani tým, že (prípadne) nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov; jeho rozhodnutie môže byť síce z tohto dôvodu vecne nesprávne, ale to ešte samo osebe nevedie k zmätočnosti rozhodnutia a nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. Pokiaľ dovolaťka namieta, že súdy pri rozhodovaní vychádzali z neúplných skutkových zistení, keďže si nezabezpečili ďalšie dôkazy pre správne posúdenie veci, ide po stránke obsahovej o námietku, že v konaní došlo k tzv. inej (než v § 237 O.s.p. vymenovanej) procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; takáto dovolaťkou tvrdená vada (i keby k nej v konaní došlo) by bola síce relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p.), sama osebe by ale nezakladala prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

Na dovolací dôvod žalovanej, ktorý mal spočívať v nesprávnom právnom posúdení veci súdmi nižších stupňov, dovolací súd taktiež nemohol prihliadať, pretože uvedené by mohlo byť len odôvodnením dovolania v prípade, ak by dovolanie bolo prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasledujúcich O.s.p.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, no prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného hľadiska neskúmal), dovolateľkou vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Možno teda uzavrieť, že dovolací súd nezistil skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. a keďže dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadny opravný prostriedok žalovanej odmietol podľa § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. bez toho, aby sa zaoberal správnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní úspešným žalobcom vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobcovia podali návrh na uloženie povinnosti nahradiť im trovy tohto konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.), preto im dovolací súd priznal náhradu spočívajúcu v odmene JUDr. J. K. za právnu službu, ktorú poskytol advokát žalobcom vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu žalovanej doručeného súdu 19. októbra 2009 (§ 14 ods. 1 písm.b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Sadzbu tarifnej odmeny určil súd podľa § 10 ods. 1 vyhlášky, t.j. 320,34 €, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške 1/100 výpočtového základu (§ 1 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky, t.j. 6,95 € a s 19 % DPH), predstavuje spolu 389,48 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. júna 2012

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová